

Agenda Internationale Samenwerking 2021-2026

November 2020

Voorwoord

Voor u ligt de Agenda voor Internationale Samenwerking voor de periode 2021-2026. Deze agenda is het resultaat van gesprekken met onze partnerorganisaties in het buitenland, de financiers van onze internationale activiteiten en de bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen in de Nederlandse watersector waar we in het buitenland mee samenwerken ... én met onze medewerkers. Want zij moeten het doen. Samen kunnen we het verschil maken, hier en daar.

Binnen de internationale activiteiten willen we primair onze kennis en kunde delen met landen in ontwikkeling. We doen dit samen met de andere waterschappen onder het collectieve label DWA: 'Dutch Water Authorities'. Via DWA zijn we beter in staat onze doelen voor internationale samenwerking te realiseren. Om deze reden is een gezonde doorontwikkeling van DWA een belangrijk punt.

Doordat onze internationale activiteiten in de voorliggende agendaperiode gefinancierd worden vanuit de Blue Deal, het samenwerkingsverband van de waterschappen en de ministeries van Buitenlandse Zaken en Infrastructuur & Waterstaat, kunnen we optimaal gebruik maken van de kennis en faciliteiten die hieraan gekoppeld zijn. Langs deze weg is er een betere inbedding in onze internationale activiteiten van thema's zoals bijvoorbeeld gender en armoedebestrijding. Naast de eigen medewerkers zetten we ons in om kennis en kunde te delen met jonge professionals doordat we pas afgestudeerden betrekken via het Young Expert Programma.

Met deze voorliggende Agenda voor Internationale Samenwerking willen we ons als Vechtstromen, in nauwe samenwerking met onze partners, ook de komende jaren inzetten voor een vruchtbare internationale samenwerking. Niet alleen met onze partners in Nederland, maar ook over grenzen heen en dan met name in Eswatini en Vietnam. We delen en leren in samenwerking met Dutch Water Authorities, met andere waterschappen en met kennisinstellingen en het bedrijfsleven binnen en buiten Nederland. Water houdt zich niet aan grenzen, onze kennis en kunde ook niet.

Nettie Aarnink
Lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen
Verantwoordelijk voor Internationale Samenwerking

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Evaluatie 2018-2020	5
3.	Focus 2021-2026	9
4.	Doelen	14
5.	Planning	20
6.	Middelen	22
7.	Organisatie	24
	Bijlage	26

1. Inleiding

Inkadering

Vechtstromen werkt internationaal samen op drie uiteenlopende geografische niveaus. In de eerste plaats in het stroomgebied van de Vecht, met onze Duitse oosterburen. Het tweede niveau betreft onze samenwerking binnen de Europese Unie, meestal gericht op het binnenhalen van externe financiering uit Europese fondsen of gezamenlijke kennisontwikkeling. Het derde niveau betreft internationale samenwerking buiten Europa om bij te dragen aan de oplossing van wereldwijde wateropgaven. De Agenda voor Internationale Samenwerking 2021-2026 gaat over het derde niveau, internationale samenwerking buiten Europa.

Als collectief

De Nederlandse waterschappen opereren internationaal onder het collectieve label 'Dutch Water Authorities (DWA)'. Deze netwerkorganisatie vertegenwoordigt de waterschappen in het internationale speelveld. DWA heeft een eigen virtueel loket dat de aanvragen van buitenlandse delegaties die een bezoek aan een of meerdere waterschappen willen afleggen beoordeelt en coördineert. Daarnaast heeft DWA wereldwijd in achttien landen partnerschappen, waarbij van Nederlandse zijde steeds één van de waterschappen de trekkersrol vervult. Dit waterschap kan voor de verdere invulling van het betreffende partnerschap een beroep doen op de personele capaciteiten en kwaliteiten van het DWA collectief.

Tot voorkort werden de activiteiten van DWA in het buitenland medegefinancierd door het NWB Fonds, een aan de Nederlandse Waterschapsbank gelieerd fonds. In 2019 is deze rol overgenomen door het uitvoeringsprogramma van de Blue Deal en heeft het NWB Fonds zich toegelegd op de financiering van programma's die de verdere professionalisering van DWA ondersteunen. Deze verdere professionalisering wordt naar verwachting ook een leidend thema in de nieuwe meerjarenvisie voor DWA, waarvan de ontwikkeling in de tweede helft van dit jaar zal starten.

Blue Deal

De Blue Deal is het samenwerkingsverband tussen de waterschappen en de ministeries van Buitenlandse Zaken en Infrastructuur & Waterstaat. Nederland heeft als land toezeggingen aan de Verenigde Naties gedaan omtrent de Nederlandse bijdrage aan de in 2030 te realiseren duurzame ontwikkelingsdoelen. Het doel van de Blue Deal is om als betrokken partijen gezamenlijk bij te dragen aan deze toezeggingen.

Concreet is het doel van de Blue Deal om tot en met 2030 wereldwijd 20 miljoen mensen in 40 stroomgebieden toegang te geven tot voldoende, schoon en veilig water. Het Rijk heeft een vergelijkbare deal gesloten met de drinkwaterbedrijven.

Deals om toezeggingen aan de VN te realiseren zijn niet nieuw, het in 2007 afgesloten Akkoord van Schokland om de Millennium doelstellingen te realiseren was in feite een voorloper van de nu afgesloten deals. De organisatie van de Blue Deal is ondergebracht in een twaalfjarig uitvoeringsprogramma dat is opgedeeld in drie tijdvakken van vier jaar: 2019-2022, 2023-2026 en 2027-2030.

De dagelijkse leiding van het programma is ondergebracht bij een programmabureau, terwijl de eindverantwoordelijkheid bij een stuurgroep ligt die bestaat uit twee directeuren namens de ministeries en twee bestuursleden en een secretaris-directeur namens de waterschappen. Wat de uiteindelijke impact van de Corona crisis zal zijn op de in 2030 door de Blue Deal gerealiseerde resultaten laat zich op dit moment nog niet inschatten. Zodra bekend is hoe de Blue Deal hiermee omgaat, zal het bestuur hierover langs de reguliere lijnen worden geïnformeerd.

Agenda Internationale Samenwerking 2021-2026

Vechtstromen's agenda voor 2021-2026 heeft een langere looptijd dan de vorige agenda. Hiervoor is gekozen om een optimale samenloop met het Blue Deal uitvoeringsprogramma te bewerkstelligen en om tevens zo efficiënt mogelijk met de beschikbare capaciteit om te gaan. Met deze keuze valt de overgang naar een toekomstige agenda precies samen met de overgang van de tweede naar de derde fase van het Blue Deal programma in 2026. De nieuwe agenda wordt verder uitgewerkt in de hoofdstukken 3-7.

Agenda Internationale Samenwerking 2018-2020

Vechtstromen's agenda voor 2018-2020 is gebaseerd op ons in 2014 vastgestelde beleid voor internationale samenwerking en kent zes doelen voor internationale samenwerking:

1. Kennis en kunde delen met landen in ontwikkeling
2. Linking pin zijn voor de Nederlandse watersector
3. Halen van kennis en innovatieve ideeën
4. Investeren in relaties en netwerken
5. Ontwikkeling van de eigen organisatie
6. Aantrekkelijk werkgeverschap

In de agenda voor 2018-2020 staat tevens vermeld dat Vechtstromen zich wil richten op het meebouwen aan de professionalisering van DWA en het succes van de Blue Deal. De gedachte hierachter is dat we denken dat we via het DWA collectief en de Blue Deal beter in staat zullen zijn onze doelen voor internationale samenwerking te realiseren. Binnen de Blue Deal fungeren wij als trekker voor de partnerschappen met Vietnam en Eswatini, voorheen Swaziland. De keuze voor deze twee partnerschappen is gerelateerd aan de contacten die de voorlopers van Vechtstromen al met deze twee landen hadden. In hoofdstuk 2 wordt de agenda voor 2018-2020 geëvalueerd.

2. Evaluatie 2018-2020

Inleiding

Voor de evaluatie van Vechtstromen's agenda voor internationale samenwerking voor 2018-2020 zijn diverse stakeholders geïnterviewd.

In de eerste plaats onze partnerorganisaties in het buitenland, de financiers van onze internationale activiteiten en de bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen uit de Nederlandse watersector waar we mee samenwerken ten behoeve van onze buitenland activiteiten.

Daarnaast zijn ook medewerkers van Vechtstromen geïnterviewd, medewerkers die in de periode 2018-2020 in het buitenland actief geweest, medewerkers die intern de internationale activiteiten ondersteunen, teamleiders in hun rol van capaciteitsverstrekker en strategische adviseurs op het gebied van organisatieontwikkeling en HRM.

De wijze waarop de interviews zijn uitgevoerd wordt nader toegelicht in bijlage 1.

Uitkomsten interviews

Onderstaand zijn de uitkomsten van de interviews kort samengevat, gegroepeerd naar de doelen voor internationale samenwerking voor de periode 2018-2020 en ons voornemen om in 2018-2020 mee te bouwen aan de professionalisering van DWA en het succes van de Blue Deal.

Kennis en kunde delen met landen in ontwikkeling

Qua ondersteunen van onze partnerorganisaties in het buitenland doen we het goed. Men ziet ons als een deskundig en betrokken partner, die ook bereid is om samen tegen de stroom in te zwemmen wanneer dat nodig is. Onze buitenlandse partners geven aan dat door de complexe omstandigheden in hun eigen land de voortgang van zaken soms trager is dan ze zelf wensen. Onze partners zijn daarom erg ingenomen met de lange tijdshorizon (2030) van het Blue Deal programma.

Linking pin zijn voor de Nederlandse watersector

Als linking pin voor de Nederlandse watersector doen we het ook goed. De geïnterviewde adviesbureaus geven aan graag met ons samen te werken omdat dit hen beter positioneert om vervolgoopdrachten binnen te halen in de landen waar we actief zijn. De leveranciers van hard- en software waarderen vooral onze aanwezigheid in de landen waar we actief zijn en onze rol als verbinder. Dit voorkomt dat zij iedere keer weer opnieuw in contact moeten zien te komen met de buitenlandse partijen.

Halen van kennis en innovatieve ideeën

Qua halen van kennis en innovatieve ideeën valt er meer uit onze internationale samenwerking te halen dan we op dit moment doen. Dit komt enerzijds doordat we in Vietnam net in een nieuwe regio aan het opstarten zijn en we in Eswatini het laaghangende fruit al hebben geplukt. Wat daarnaast speelt, is dat het halen van kennis en innovatieve ideeën op DWA en Blue Deal niveau nog niet goed is georganiseerd waardoor we kansen missen. In hoofdstuk 4 wordt bij actiepunt 1 beschreven hoe we hier in de periode 2021-2026 verandering in willen aanbrengen.

Ontwikkelen van netwerken en relaties

Wat het ontwikkelen van netwerken en relaties betreft doen we het goed. Tijdens gezamenlijke buitenlandmissies worden bestaande relaties aangehaald en nieuwe relaties gesmeed, en na terugkeer in Nederland worden deze relaties benut wanneer dat nodig is. Met onze internationale samenwerking investeren we ook in onze binnenlandse relaties en ons eigen netwerk.

Bijdragen aan organisatieontwikkeling

Op dit punt kunnen we meer uit onze internationale samenwerking halen dan op dit moment gebeurd. Uit de interviews met medewerkers die in de periode 2018-2020 in het buitenland actief zijn geweest blijkt dat dit hun professionele ontwikkeling positief heeft beïnvloed. Uit de interviews met de strategische adviseurs voor organisatieontwikkeling en voor HRM blijkt echter dat bovengenoemde impact beperkt is gebleven tot die medewerkers die in het buitenland actief zijn geweest. In hoofdstuk 4 wordt bij actiepunt 2 beschreven hoe we hier in de periode 2021-2026 verandering in willen aanbrengen.

Bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap

Ook op dit punt valt meer uit onze internationale samenwerking te halen dan we op dit moment doen. Uit de interviews blijkt dat er binnen Vechtstromen weliswaar enkele voorbeelden voorhanden zijn waarin internationaal werken een pre is geweest bij het aantrekken van nieuwe medewerkers of het binden van bestaande. Van een structurele toepassing is echter geen sprake. In hoofdstuk 4 wordt bij actiepunt 3 beschreven hoe we hier in de periode 2021-2026 verandering in willen aanbrengen.

Bijdragen aan de bouw van DWA en de Blue Deal

Uit de interviews blijkt dat we in DWA en Blue Deal kringen als een van de koplopers binnen de waterschappen worden gezien, op dat punt doen we het dus goed. In de interviews wordt echter ook gevraagd om meer hulp van onze bestuurders bij het verkrijgen van draagvlak voor internationale samenwerking. In hoofdstuk 4 wordt bij actiepunten 4 en 5 beschreven hoe we hier in de periode 2021-2026 mee om willen gaan.

Conclusies

Kan op grond van de uitkomsten van de interviews geconcludeerd worden dat Vechtstromen's agenda voor internationale samenwerking voor 2018-2020 succesvol is uitgevoerd? Dit is niet zondermeer het geval omdat de agenda succesvoller uitgevoerd had kunnen wor-

den in geval van de volgende doelen: het halen van kennis en innovatieve ideeën, het bijdragen aan organisatieontwikkeling en het bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap. Hetzelfde geldt voor het voornemen om mee te bouwen aan de professionalisering van DWA en het succes van de Blue Deal.

De agenda lijkt daarentegen zondermeer succesvol te zijn uitgevoerd in geval van de volgende doelen: het delen van kennis en kunde met landen in ontwikkeling, het functioneren als linking pin zijn voor de Nederlandse watersector en het ontwikkelen van netwerken en relaties.

Van de periode 2018-2020 heeft het NWB Fonds de eerste twee jaren gefinancierd en de Blue Deal het laatste jaar

Reflectie

Herkennen we ons in bovenstaande conclusies? Het antwoord daarop luidt 'ja'. In de periode 2018-2020 hebben we alle zeilen bij moeten zetten bij het voorbereiden, opstarten en uitvoeren van onze Blue deal partnerschappen met Vietnam en Eswatini voor de eerste fase van het Blue Deal programma (2019-2022). Hierdoor hebben we niet in voldoende mate kunnen bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap en interne organisatieontwikkeling. Nu de projecten zijn opgestart verwachten we voldoende tijd vrij te kunnen maken om bovenstaande punten op te pakken. In hoofdstuk 4 wordt beschreven op welke wijze we dit gaan doen.

Zoals reeds genoemd heeft bij het halen van kennis en innovatieve ideeën meegespeeld dat we in Vietnam net in een nieuwe regio zijn gestart en dat we in Eswatini het laaghangende fruit al hebben geplukt. We verwachten in de komende jaren in beide landen nieuwe kennis en innovatieve ideeën op te doen, daarnaast gaan we ons ervoor inzetten om kennis en innovatieve ideeën via het DWA collectief en de Blue Deal binnen te halen. In hoofdstuk 4 wordt beschreven op welke wijze we dit gaan doen.

Met onze buitenlandse partners evalueren we natuurlijk wel vaker hoe het met de samenwerking gaat en we delen hun gevoel dat het goed gaat. Wel waren we positief verrast over de reacties van de financiers van onze internationale projecten en de bedrijven met wie we in het buitenland samenwerken. Ter illustratie zijn onderstaand twee quotes opgenomen van financiers en bedrijven met wie we samenwerken:

Bert van Boggelen - directeur NWB Fonds, Den Haag

'De internationale activiteiten van Vechtstromen worden erg professioneel aangepakt, het is mooi om te zien hoe Vechtstromen bezig is op internationaal niveau.'

Alfred Geitenbeek - sales & marketing manager Eijkelpark Soil & Water, Giesbeek
'Vechtstromen is transparant in haar internationale samenwerking, dat maakt het prettig om samen te werken. Vechtstromen is de verbinder, de spin in het internationale web en neemt een zeer proactieve rol in. Deze houding wordt zeer gewaardeerd.'

Om een meer compleet beeld te geven van hoe externe stakeholders naar onze internationale samenwerking kijken, zijn in bijlage 1 een vijftientigtal quotes van externe stakeholders opgenomen. In de komende hoofdstukken worden sommige van deze quotes en ook quotes van interne medewerkers gebruikt om de tekst te illustreren.

3. Focus voor 2021-2026

Inleiding

Vechtstromen's agenda voor 2021-2026 is gebaseerd op het in 2014 vastgestelde beleid voor internationale samenwerking en sluit qua keuzes aan op de agenda voor internationale samenwerking voor 2018-2020 en het bestuursakkoord van 2019.

Uit het bestuursakkoord van 2019:

'We hebben in 2020 een nieuwe Agenda voor Internationale Samenwerking. Hierin krijgt onze deelname aan de Blue Deal een plek.'

Uit het in 2014 vastgestelde beleid voor internationale samenwerking van Vechtstromen:

'Ten aanzien van het delen van kennis en kunde richten we ons bij voorkeur op het opbouwen van langdurige relaties in een (zeer) beperkt aantal landen die deel uitmaken van de zogenaamde focuslanden van DWA. Qua thema's richten we ons daarbij op onderwerpen die relevantie hebben voor het waterschap vanuit het oogpunt van onze kerntaken zoals governance vraagstukken, grensoverschrijdend waterbeheer, klimaatadaptatie en -mitigatie en duurzaam zuiveringsbeheer. Daarnaast richten we ons bij voorkeur niet alleen op technische vraagstukken maar juist ook op institutionele vraagstukken. We voeren dit soort van activiteiten bij voorkeur tegen vergoeding uit, daarnaast maken we gebruik van een beperkt out of pocket budget.'

Qua focus betekent het bovenstaande voor de agenda voor 2021-2026:

- a. Dat onze doelen niet veranderen ten opzichte van de periode 2018-2020. Wel zullen op grond van de conclusies ten aanzien van de interviews bij een drietal doelen veranderingen worden doorgevoerd in de wijze waarop we deze doelen willen realiseren. Dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4.
- b. Dat we ons ook in de komende jaren zullen richten op het meebouwen aan de doorontwikkeling van DWA en het succes van de Blue Deal. De gedachte hierachter is dat we denken dat we via het DWA collectief en de Blue Deal beter in staat zullen zijn onze doelen voor internationale samenwerking te realiseren. Hier wordt in de volgende paragraaf nader op ingegaan.
- c. Dat we ook in de komende jaren ons zullen richten op het penvoerderschap van de Blue Deal partnerschappen met Eswatini en Vietnam, en dat we bij de uitvoering van de werkzaamheden in deze twee landen nauw samen gaan werken met andere waterschappen. Hier wordt in de laatste zes paragrafen van hoofdstuk 3 nader op ingegaan.

Met de bovengenoemde drie focuspunten biedt de agenda voor 2021-2026 een actueel kader voor onze internationale samenwerking in de komende jaren, een kader dat houvast biedt wanneer we keuzes moeten maken ten aanzien van onze internationale samenwerking.

Meebouwen aan DWA en Blue Deal

In deze paragraaf wordt uitgelegd hoe wij als Vechtstromen naar focuspunt b), het meebouwen aan de doorontwikkeling van DWA en het succes van de Blue Deal, kijken. Voor Vechtstromen is een sterk DWA collectief om meerdere redenen van belang: als leverancier van personeel voor de Blue Deal partnerschappen met Vietnam en Eswatini, als 'multiplier' (zie hoofdstuk 4) voor het halen van kennis en innovatieve ideeën en als continue factor op landelijk niveau wanneer de Blue Deal afloopt.

Als Vechtstromen willen we daarom actief betrokken zijn bij de doorontwikkeling van DWA. Bij deze doorontwikkeling is het voor de waterschappen van belang om niet uit het oog te verliezen dat de Blue Deal een in de tijd begrensde samenwerking is en dat DWA in essentie een continue samenwerking is. Vanuit strategisch perspectief is het daarom belangrijk om een visie op de toekomst van DWA te hebben, dit om als DWA collectief sterker uit de Blue Deal te komen.

Op dit moment ontbreekt deze visie echter waardoor de waterschappen zich binnen de Blue Deal nog te vaak naar de beide ministeries moeten schikken. Om duurzaam te kunnen professionaliseren is naar onze mening zelfbewustwording van DWA nodig, visie op de toekomst van DWA en een strategie om deze visie te realiseren. In hoofdstuk 4 wordt bij actiepunten 4 en 5 beschreven hoe we in de periode 2021-2026 invulling gaan geven aan onze betrokkenheid bij de professionalisering van DWA en het tot een succes maken van de Blue Deal.

Voor Vechtstromen is de Blue Deal een gelegenheidscoalitie tussen DWA en twee ministeries. De Blue Deal draagt op uiteenlopende wijze bij aan onze doelen: doordat het ministerie van Buitenlandse Zaken onderdeel uitmaakt van de Blue Deal leren we in rap tempo over diverse ins en outs van internationale samenwerking, door de Blue Deal werken we veel nauwer samen met de Nederlandse Ambassades in de landen waar we actief zijn, en 'last but not least' fungeert het Blue Deal uitvoeringsprogramma als belangrijkste financier van onze internationale activiteiten.

Onderstaand een quote over hoe financiering door de Blue Deal werkt:

Piet van Erp - strateeg externe financiering, waterschap Vechtstromen

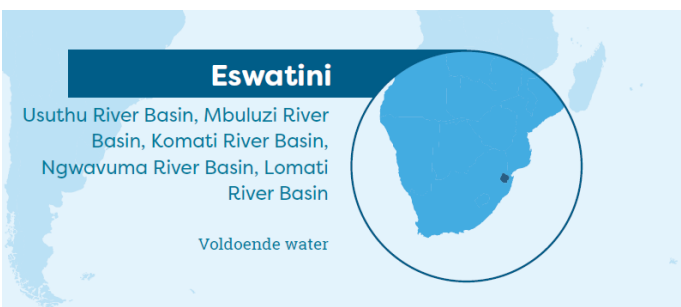
'Hoe de Blue Deal werkt? De tijd die de waterschappen en hun buitenlandse partners aan Blue Deal partnerschappen besteden wordt op kosten gezet en dat bedrag wordt door de ministeries van Buitenlandse zaken en Infrastructuur en Water verdubbeld. De waterschappen investeren dus tijd en de ministeries euro's die gebruikt worden om de kosten van de activiteiten te dekken, met uitzondering van de bestede uren. Op deze wijze ontvangen we, samen met onze buitenlandse partners, 50% subsidie op de kosten van onze internationale samenwerkingsprojecten. De Blue Deal programmabegroting voor de periode 2019-2030 bedraagt vijfenzeventig miljoen euro, waarvan zestien miljoen begroot is voor de periode 2019-2022. Waterschap Vechtstromen heeft met de uitvoering van de twee buitenlandprojecten (Vietnam en Eswatini) een stevige positie bemachtigd in de Blue Deal'.

In deze en de volgende vijf paragrafen worden in het kader van focuspunt c) de Blue Deal partnerschappen met Eswatini en Vietnam nader toegelicht.

Het Blue Deal partnerschap met Eswatini

In oktober 2019 is een voorstel van Vechtstromen om een samenwerkingsproject in Eswatini

te gaan uitvoeren goedgekeurd door de Blue Deal. Het project is een vervolg op twee eerdere projecten in Eswatini, waar Vechtstromen sinds 2015 op projectbasis actief is. Eswatini is qua omvang ongeveer half zo groot als Nederland en heeft slechts 1,4 miljoen inwoners. Het ligt in het noordoostelijke deel van zuidelijk Afrika en vervult qua grensoverschrijdend waterbeheer een cruciale rol omdat de watervoorziening van Kruger National Park in

Zuid Afrika en de hoofdstad Maputo van Mozambique afhankelijk zijn van water vanuit Eswatini.

Decentralisatie van het waterbeheer in Eswatini

Door overexploitatie, ontoereikend waterbeheer en klimaatverandering is er sprake van waterschaarste. Om te komen tot een beter en meer duurzaam waterbeheer is Eswatini daarom bezig haar waterbeheer te decentraliseren en heeft het voor elk van de vijf stroomgebieden die het land kent een waterschap opgericht. Vanwege de kleine schaal en beperkte financiële middelen gaan deze vijf waterschappen gebruik maken van één gemeenschappelijk uitvoeringsapparaat, de JOO. Het Blue Deal partnerschap, dat de naam 'All Hands on Deck' draagt, sluit hier op aan en richt zich op een betere waterverdeling en betere waterbeschikbaarheid. DWA helpt de vijf lokale waterschappen bij het professionaliseren van de JOO, wat niet alleen zal bijdragen aan het waterbeheer in Eswatini, maar ook aan het grensoverschrijdende waterbeheer met Zuid-Afrika en Mozambique.

Links het kantoor van de JOO, en rechts een multifunctioneel gebruikt irrigatiekanaal

De activiteiten in Eswatini

Samen met andere waterschappen verzorgen wij trainingen voor de JOO. Verdeeld over meerdere weken zullen de eerste trainingen over institutionele ontwikkeling en data management gaan. Naast trainingen bevat het project ook componenten die gericht zijn op stakeholder participatie, stimulering van grensoverschrijdend waterbeheer, het opzetten van allianties en het acquireren van externe financiële middelen. Bij onze werkzaamheden maken we gebruik van onze ervaringen uit de afgelopen vier jaren waarin we onze partners in Eswatini hebben geholpen om het ingezette decentralisatieproces op gang te houden en steeds verder 'handen en voeten' te geven.

	Hoogheemraadschap van Rijnland	 Waterschap Brabantse Delta	 Drents Overijsselse Delta	 WETTERSKIP FRYSLÂN
<i>Waterschappen waarmee we samenwerken in het partnerschap met Eswatini</i>				

Het Blue Deal partnerschap met Vietnam

In oktober 2019 is eveneens een voorstel om een samenwerkingsprogramma in de delta van de Mekong rivier te gaan uitvoeren goedgekeurd door de Blue Deal. De Mekongdelta is ongeveer even groot als Nederland, zowel qua oppervlakte als qua inwoner aantal, en is een voor Vietnam cruciaal landbouwgebied. De Mekongdelta kent uiteenlopende problemen zo-

als de dreiging van de rijzende zeespiegel, het verzakken van het land, verzilting van irrigatiewater en ontoereikend waterbeheer. Het Blue Deal partnerschap met Vietnam heeft de titel 'Blue Dragon' en is gericht op het versterken van het waterbeheer. Dit partnerschap vloeit voort uit eerdere projecten van Vechtstromen in Vietnam. Zo hebben we in 2012 samen met andere waterschappen, de Universiteit Twente en Royal Haskoning-DHV een samenwerking opgezet om de capaciteit van het Steering Center for Flood Control (SCFC) voor Ho Chi Minh City te versterken.

Samenwerking verbeteren in de Vietnamese Mekongdelta

Vietnam kent geen waterschappen en het heeft last van verkokering tussen de ministeriële departementen in de dertien provincies die verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer in de delta. Het Blue Deal partnerschap wordt ingezet om resultaten te behalen op het gebied van bescherming tegen overstromingen en een betere waterverdeling en waterbeschikbaarheid in het stroomgebied van de Mekongdelta. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de verbetering van de onderlinge samenwerking op deze thema's.

Foto's uit de 45.000 ha grote O Mon Xa No polder die als praktijkcase centraal zal staan in de eerste trainingspools

De activiteiten in Vietnam

Samen met andere waterschappen verzorgen we trainingen voor de instanties die verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer in de delta, waarbij naast het onderwerp van de trainingen ook de samenwerking tussen de instanties aan bod komt. Iedere training of 'delta-pool' bestaat uit vijf blokken training van een week, verdeeld over een periode van anderhalf jaar. De eerste twee pools zullen gaan over asset management en communicatie. Naast trainingen bevat het programma ook componenten die gericht zijn op het stimuleren van innovaties, het aanjagen van verandering op meerdere plaatsen in de delta en het verduurzamen van de aanpak van het programma.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

waterschap
**vallei en
veluwe**

Waterschap
De Dommel

Drents
Overijsselse
Delta

Waterschappen waarmee we samenwerken in het partnerschap met Vietnam

Kansen voor jonge mensen

Via het Blue Deal programma hebben we als Vechtstromen toegang tot twee interessante programma's voor jonge waterschapmedewerkers, dit betreft het YEP en het KIWI programma. Het Young Expert Programme (YEP) van Buitenlandse Zaken heeft als doel om jonge Nederlandse en lokale professionals de mogelijkheid te bieden hun eerste stappen te zetten in een internationale omgeving. Sinds medio Juni 2020 is een jonge collega vanuit Eswatini met ondersteuning van en begeleiding door het YEP programma aan de JOO toegevoegd voor een periode van twee jaar. Een jonge medewerker van Vechtstromen neemt deel aan het KIWI programma van het NWB Fonds. Het doel van dit programma is dat jonge Nederlandse waterschapmedewerkers hun competenties aanscherpen en de noodzakelijke kennis en praktijkervaring opdoen, zodat zij na afloop van dit tweejarige programma volwaardig kunnen meedraaien in internationale waterschapsprojecten zoals de Blue Deal partnerschappen.

4. Doelen

Inleiding

Onze zes doelen voor internationale samenwerking staan verwoord in het in 2014 vastgestelde beleid voor internationale samenwerking. In essentie veranderen deze doelen niet, wel gaan we, op grond van de resultaten van de interviews, bij een drietal doelen veranderingen doorvoeren in de wijze waarop we deze willen realiseren. Dit wordt toegelicht in de volgende paragraaf.

Over het realiseren van onze doelen

1. Kennis en kunde delen met landen in ontwikkeling

Het is onze maatschappelijke rol en plicht de unieke Nederlandse waterkennis en kunde te delen met andere landen, met name landen in ontwikkeling. Op die manier dragen we bij aan beleid van het Rijk, EU en de Verenigde Naties.

Omdat uit de interviews is gebleken dat we het ten aanzien van dit doel goed doen, kiezen we ervoor om in de komende jaren onze huidige werkwijze ten aanzien van dit doel verder uit te bouwen.

Foto's van trainingen en workshops uit de afgelopen jaren

2. Linking pin zijn voor de Nederlandse watersector

Ons internationale netwerk zetten we ook in om de regionale en Nederlandse watersector te promoten, waardoor we met onze internationale activiteiten ook bijdragen aan de economie en werkgelegenheid in onze regio en ons land.

Omdat uit de interviews is gebleken dat we het ten aanzien van dit doel goed doen, kiezen we ervoor om in de komende jaren onze huidige werkwijze ten aanzien van dit doel verder uit te bouwen.

3. Halen van kennis en innovatieve ideeën

In het buitenland doen we voor óns relevante inspiratie, aanpakken en ervaringen op die in Nederland niet voorhanden zijn. Soms gaat het daarbij om techniek, maar het gaat vooral om andere, frisse aanpakken, werkvormen, financiering e.d.

Omdat we vinden dat we het op dit punt beter kunnen doen, gaan we een verandering doorvoeren in de wijze waarop we dit doel willen realiseren. Momenteel zijn de waterschappen voor het halen van kennis nog vooral gericht hun eigen internationale projecten. Vechtstromen wil echter ook leren van de kennis die andere waterschappen opdoen in hun internationale projecten. Wanneer die kennis wordt gedeeld in het DWA collectief, dan wordt het halen van kennis naar een hoger niveau gebracht. Wij gaan ons er daarom hard voor maken

dat dit gaat gebeuren en, gezien de onderstaande quotes, lijken we op dit punt niet alleen te staan.

Emilie Sturm - programma manager Blue Deal & coördinator DWA

‘Vechtstromen’s ideeën om als DWA collectief kennis te halen liggen heel erg in lijn met waar we als Blue Deal naar toe willen.’

Bert van Boggelen - directeur NWB Fonds

‘We roepen altijd wel dat we kennis willen halen, maar als ieder waterschap alleen maar bij zijn eigen buitenlandse partner kijkt hoe daar met bijvoorbeeld droogte wordt omgegaan, en er verder niks gebeurt, dan blijft de door alle waterschappen samen opgehaalde kennis gevangen in kokertjes. We zullen het veel meer samen moeten doen!’

Actiepunt 1 van de agenda: Als Vechtstromen gaan we ons er hard voor maken dat het halen en delen van kennis en innovatieve ideeën naar het niveau van het DWA collectief wordt getild. Waarschijnlijk kunnen we op dit punt aansluiten bij een initiatief vanuit het NWB Fonds en/of het Blue Deal programma. In het alternatieve geval nemen we zelf het voortouw en gaan we proberen andere waterschappen mee te krijgen in de door ons voorgestelde verandering.

4. Ontwikkelen van netwerken en relaties

Tijdens gezamenlijke missies worden bestaande relaties aangehaald en nieuwe relaties gesmeed. Met onze internationale samenwerking investeren we ook in onze binnenlandse relaties en ons eigen netwerk.

Omdat uit de interviews is gebleken dat we het ten aanzien van dit doel goed doen, kiezen we ervoor om in de komende jaren onze huidige werkwijze ten aanzien van dit doel verder uit te bouwen.

5. Bijdragen aan organisatieontwikkeling

Door onze mensen in buitenlandse projecten in te zetten dragen we bij aan de ontwikkeling van hun soft skills: vaardigheden zoals flexibiliteit, creativiteit, doorzettingsvermogen en pedagogische vaardigheden.

Omdat uit de interviews is gebleken dat we het op dit punt beter kunnen doen, gaan we een verandering doorvoeren in de wijze waarop we dit doel willen realiseren. Uit de interviews met medewerkers die in de periode 2018-2021 in het buitenland actief zijn geweest blijkt dat dit hun professionele ontwikkeling positief heeft beïnvloed.

Pieter Filius - hydroloog, waterschap Vechtstromen

‘In het buitenland is vaak een gebrek aan alles. Hierdoor schrik je minder snel als het even tegenzit of niet gaat zoals gepland. Dit heeft ertoe geleid dat ik beschik over een hoge mate van flexibiliteit en dat ik goed ben in het bedenken van alternatieve oplossingen. Als je geen afvoermeterinstrument hebt, kun je het debiet ook inschatten met behulp van een stok of een sinaasappel.’

Stefan Nijwening - strateeg Innovatie, waterschap Vechtstromen

'De opgedane internationale ervaring kan ik veelvuldig en in brede zin gebruiken in mijn dagelijkse werkzaamheden. Ik heb geleerd dat ik weinig structuur nodig heb in mijn werk, ik snel in een onderwerp kan duiken, zelfredzaam ben en tegenslagen goed kan verwerken. Mijn sociale vaardigheden zijn gegroeid en ik heb meer kennis opgedaan door internationaal actief te zijn.'

Uit de interviews met de strategische adviseurs voor organisatieontwikkeling en voor HRM blijkt echter dat bovengenoemde impact beperkt is gebleven tot dié medewerkers die in het buitenland actief zijn geweest, en dat, wat de adviseurs betreft, een meer organisatiebrede impact gewenst is.

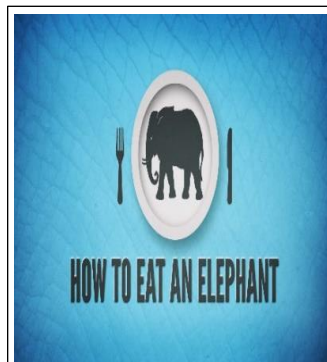
Karin Zuidgeest - strategisch adviseur HRM, waterschap Vechtstromen

'Ik denk dat het actief deelnemen aan internationale projecten goed is voor de persoonlijke ontwikkeling en om vitaal te blijven (afwisseling, andere werkomgeving). Daarnaast kan er een bredere blik op het vakgebied ontstaan. Wel zou het goed zijn dat internationale samenwerking organisatiebreed meer van invloed is.'

Vincent Hovinga - strategisch adviseur Organisatieontwikkeling, waterschap Vechtstromen

'Het team Internationaal zou vaker over de internationale activiteiten kunnen vertellen/bericht geven. Zo kan er verteld worden over de opgedane kennis en ervaring via intranet of middels een artikel in het waterschapsblad Stroom. Een lunchbijeenkomst voor geïnteresseerden is ook een optie om de medewerkers te informeren.'

Actiepunt 2 van de agenda: We gaan meer aandacht besteden aan de interne communicatie van onze internationale activiteiten zodat medewerkers beter bekend zijn met wat Vechtstromen internationaal doet, wat collega's die internationaal actief zijn geweest hebben geleerd en wat internationale samenwerking voor de professionele ontwikkeling van henzelf zou kunnen betekenen. Om dit realiseren gaan we een adviseur communicatie aan het team Internationaal toevoegen, hiervoor zetten we het out of pocket budget voor internationale samenwerking in (zie hoofdstuk 6).

Drie plaatjes die de veelzijdigheid van werken in het buitenland illustreren

6. Bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap

Door te laten zien dat we ook in het buitenland opereren laten we niet alleen aan onze huidige werknemers zien dat we een aantrekkelijke werkgever zijn, maar laten we dat ook aan jonge, nieuwe medewerkers zien. Met onze internationale samenwerking investeren we ook in ons imago.

Omdat uit de interviews is gebleken dat we het op dit punt beter kunnen doen, gaan we een verandering doorvoeren in de wijze waarop we dit doel willen realiseren. Momenteel wordt internationale samenwerking nog maar af en toe door Vechtstromen ingezet bij de werving van nieuwe en het binden van bestaande medewerkers, terwijl het soms wel net het verschil kan maken.

Berend van der Zwaan - specialist watersysteem, waterschap Vechtstromen

‘Ik ben begin 2020 als specialist watersysteem bij Vechtstromen komen werken en deed daarvoor een gecombineerd tweejarig traineeship bij waterschap Rivierenland, hoogheemraadschap Rijnland en het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Bij Vechtstromen heb ik een baan gevonden in een mooie omgeving die bij mijn talenten past. Daarnaast vind ik het ook een geweldig vooruitzicht om af en toe internationaal te kunnen bijdragen. Als opstap naar dat laatste doe ik nu de KIWI training van het NWB Fonds en de Blue Deal, zodat ik er straks goed op ben voorbereid.’

Marga Oosterveld - adviseur communicatie, waterschap Vechtstromen

‘Ik wilde graag bij Vechtstromen blijven omdat ik het heerlijk vind om te communiceren over waterschapswerk in samenwerking met collega’s. Evenwel waren er op het gebied van communicatie geen doorgroeimogelijkheden meer. Door mijn nieuwe nevenrol als projectcoördinator Eswatini is mijn takenpakket weer compleet en heb ik gelukkig weer voldoende uitdaging om bij Vechtstromen te blijven.’

Agendapunt 3 van de agenda: De HRM-medewerkers van Vechtstromen die betrokken zijn bij de werving van nieuwe medewerkers en de teamleiders worden geïnformeerd over wat internationale samenwerking kan betekenen bij het werven en binden van medewerkers. Daarnaast gaan we op onze website vermelden op welke wijze Vechtstromen internationaal actief is. Daarbij zal ook vermeld worden welke mogelijkheden dit nieuwe medewerkers biedt. Dit vanuit de gedachte dat internationaal werken nooit honderd procent bepalend mag zijn om bij Vechtstromen te willen (komen) werken, maar soms wel net het verschil kan maken.

Prioritering van doelen

Eveneens uit het bestuursakkoord van 2019:

‘In internationale samenwerking delen we kennis en halen die ook op. Financiële investeringen zijn hierbij niet aan de orde. Wel zijn we bereid om eventuele hulp te bieden om het pad te plaveien voor het regionale en Nederlandse bedrijfsleven.’

In het bestuursakkoord ligt de nadruk dus duidelijk op de eerste drie van de bovengenoemde doelen. Dit betekent dat we in de komende periode onze focus primair op deze drie doelen gaan leggen.

Tot zover over de wijze waarop we in de komende periode onze doelen willen behalen en welke doelen daarbij prioritair zijn. Onderstaand wordt beschreven op welke wijze we in de komende periode vorm willen geven aan het nevendoeel 'meebouwen aan DWA en de Blue Deal'.

Kunst uit Eswatini en humor uit Vietnam

Meebouwen aan DWA en de Blue Deal

In de komende periode willen we ons ook richten op het meebouwen aan de verdere professionalisering van DWA en het succes van de Blue Deal (focuspunt b uit hoofdstuk 3). Uit de interviews blijkt dat we in DWA en Blue Deal kringen qua internationaal werken als een van de koplopers binnen de waterschappen worden gezien:

Emilie Sturm - programma manager Blue Deal & coördinator DWA

'Van de eenentwintig waterschappen is Vechtstromen een van de koplopers qua internationale samenwerking. Koplopers zijn in staat om verder vooruit te denken als het gaat om internationaal werk, ook op strategisch niveau.'

Jasper Luiten - programma manager NWB Fonds, Den Haag

'Vechtstromen durft in hun overleggen met het NWB Fonds goed uitgesproken te zijn, ze laten duidelijk zien wat ze willen. De internationale projecten van Vechtstromen zitten dan ook goed in elkaar.'

Actiepunt 4 van de agenda: In DWA verband gaan we ons ervoor inzetten om DWA nog beter op koers te krijgen en te houden. We doen dit in lijn met uitkomsten van de interviews, dit betekent dat we uitgesproken zullen zijn en duidelijk laten zien wat we denken en willen. Dit doen we op basis van ons strategisch inzicht. Ondertussen zorgen we ervoor dat onze projecten goed in elkaar zitten en goed gecoördineerd en beheerd worden.

In de interviews wordt echter ook gevraagd om meer hulp van onze bestuurders bij het verkrijgen van draagvlak voor internationale samenwerking. De onderstaande twee quotes illustreren dit:

Emilie Sturm - programma manager Blue Deal & coördinator DWA

‘Wat er beter zou kunnen? Dat bestuurders van waterschappen als Vechtstromen zich vaker en uitgesprokener positief uitspreken over internationale samenwerking. Dat vergroot het draagvlak binnen de waterschappen en het versterkt de positie van DWA in discussies met de beide ministeries uit de Blue Deal.’

Jasper Luiten - programma manager NWB Fonds, Den Haag

‘Wat ik Vechtstromen zou willen meegeven? Net als de andere waterschappen wil ik ook Vechtstromen meegeven om na te denken over wat haar bestuurders zouden kunnen bijdragen om het draagvlak van internationale samenwerking te vergroten, in de eigen regio en in de waterschapswereld.’

Bovenstaande twee oproepen zijn niet specifiek aan Vechtstromen gericht, de onderste is gericht aan alle waterschappen en de bovenste aan de koplopers qua internationaal werken.

Actiepunt 5 van de agenda: Via deze agenda informeren we de leden van het dagelijks en het algemeen bestuur over het verzoek van het NWB Fonds en het Blue Deal programma management om persoonlijk bij te dragen aan het draagvlak voor internationale samenwerking, in onze eigen regio en in de waterschapswereld. Voor hun informatievoorziening kunnen de bestuursleden daarbij terugvallen op de buitenlandcoördinator, de (verbeterde) informatievoorziening op het intranet en de jaarlijkse Bestuurlijke Voortgangsrapportage (BVR) aan het algemeen bestuur. Het is aan de bestuurders zelf om te bepalen in hoeverre en bij welke gelegenheden zij follow-up aan dit actiepunt geven.

5. Planning

Bij het uitwerken van de planning spelen de drie opeenvolgende fasen van het Blue Deal uitvoeringsprogramma een belangrijke rol.

Fasering Blue Deal programma:

2019 - 2022: 1^e fase van het Blue Deal programma

2023 - 2026: 2^e fase van het Blue Deal programma

2027 - 2030: 3^e fase van het Blue Deal programma

Onderstaande planningstabel geeft de planning weer van de uitvoering van de agenda voor internationale samenwerking voor de periode 2021-2026. In de planningstabel verwijst actiepunt 0 naar de continuering van de Blue Deal partnerschappen met Vietnam en Eswatini, en komen de actiepunten 1 t/m 5 overeen met de nummering van de in hoofdstuk 4 beschreven actiepunten voor 2021-2026.

Nr.	Actiepunt	Wanneer
0	Uitvoeren van fase 1 en 2 van de Blue Deal partnerschappen met Vietnam en Eswatini. De betreffende projectvoorstellen voor fase 1 zijn op te vragen bij de buitenlandcoördinator (j.van.der.molen@vechtstromen.nl). De projectvoorstellen voor fase 2 worden samen met de buitenlandse partners ontwikkeld en beoordeeld door de review commissie van de Blue Deal. In geval van Vietnam zal het in fase 2 in essentie gaan om het bewerkstelligen van een olievlekwerking van onze activiteiten. In geval van Eswatini zal het in essentie gaan om de verdere uitbouw van de JOO naar een volwaardige en duurzame uitvoeringsorganisatie voor alle vijf waterschappen in Eswatini.	januari 2021 - december 2026
1	Invulling geven aan het streven om het halen van kennis en innovatieve ideeën naar het niveau van het DWA collectief te tillen. Waarschijnlijk kunnen we op dit punt aansluiten bij een initiatief vanuit het NWB Fonds en/of het Blue Deal programma. In het alternatieve geval nemen we zelf het voortouw en gaan we proberen andere waterschappen mee te krijgen in de door ons voorgestelde verandering.	januari 2021 - december 2021
2	Meer aandacht besteden aan de interne communicatie van onze internationale activiteiten zodat medewerkers beter bekend zijn met wat Vechtstromen internationaal doet, wat collega's die internationaal actief zijn geweest hebben geleerd en wat internationale samenwerking voor de professionele ontwikkeling van henzelf zou kunnen betekenen. Om dit realiseren gaan we een adviseur communicatie aan het team Internationaal toevoegen, hiervoor zetten we het out of pocket budget voor internationale samenwerking in (zie hoofdstuk 6).	januari 2020 - december 2026

3	De HRM-medewerkers van Vechtstromen die betrokken zijn bij de werving van nieuwe medewerkers en de teamleiders informeren over wat internationale samenwerking kan betekenen bij het werven en binden van medewerkers. Daarnaast gaan we op onze website vermelden op welke wijze Vechtstromen internationaal actief is. Daarbij zal ook vermeld worden welke mogelijkheden dit nieuwe medewerkers biedt. Dit vanuit de gedachte dat internationaal werken nooit honderd procent bepalend mag zijn om bij Vechtstromen te willen (komen) werken, maar soms wel net het verschil kan maken.	februari - april 2021
4	Ons in DWA verband ervoor inzetten om DWA nog beter op koers te krijgen en te houden. We doen dit in lijn met uitkomsten van de interviews. Dit betekent dat we uitgesproken zullen zijn en duidelijk laten zien wat we denken en willen. Dit doen we op basis van ons strategisch inzicht. Ondertussen zorgen we ervoor dat onze projecten goed in elkaar zitten en goed gecoördineerd en beheerd worden.	januari 2021 – december 2026
5	De leden van het dagelijks en het algemeen bestuur via de voorliggende agenda voor internationale samenwerking informeren over het verzoek van het NWB Fonds en het Blue Deal programma management om als bestuurders persoonlijk bij te dragen aan het draagvlak voor internationale samenwerking, in onze eigen regio en in de waterschapswereld. Voor hun informatievoorziening kunnen de bestuursleden daarbij terugvallen op de buitenlandcoördinator, de (verbeterde) informatievoorziening op het intranet en de jaarlijkse Bestuurlijke Voortgangsrapportage (BVR) aan het algemeen bestuur. Het is aan de bestuurders zelf om te bepalen in hoeverre en bij welke gelegenheden zij follow-up aan dit actiepoint geven.	Januari 2021 – december 2026

In aanvulling op de bovenstaande planning zullen de in hoofdstuk 7 vermelde taken van de buitenlandcoördinator gedurende de gehele periode 2021-2026 worden uitgevoerd.

Parallel aan de bovengenoemde tabel en taken, zal in het voorjaar van 2024 een besluit aan het bestuur worden voorgelegd om als Vechtstromen al dan niet mee te doen in de 3^e fase van de Blue Deal (2027-230). Desgewenst zal deze fase in de periode mei 2024 - juni 2025 worden voorbereid.

6. Middelen

Inleiding

De voor internationale samenwerking benodigde middelen bestaan uit de inzet van medewerkers voor Vietnam en Eswatini, de uitleen van medewerkers aan andere Blue Deal partnerschappen, de inzet van de buitenlandcoördinator en een vast jaarlijks budget voor out of pocket kosten. Omdat wij geen financiële investeringen doen in de landen waar wij internationaal mee samenwerken vallen alle bovengenoemde kosten automatisch onder de exploitatiebegroting van Vechtstromen.

Inzet van medewerkers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de jaarlijkse inzet van medewerkers voor internationale samenwerking voor de periode 2021-2026.

Doel	Inzet (fte/jaar)
Inzet medewerkers voor Vietnam en Eswatini	1,5
Uitleen medewerkers aan andere Blue Deal partnerschappen	0,5
Inzet buitenlandcoördinator	1,0
Totaal	3,0

Bij de 1,5 fte/jaar inzet voor Vietnam en Eswatini kan onderscheid worden gemaakt tussen de inzet voor project coördinatie en beheer (1,0 fte/jaar) en de inzet voor trainingen en workshops (0,5 fte/jaar). Ter informatie: ook andere waterschappen stellen medewerkers beschikbaar voor Vietnam en Eswatini, waar we niet voor betalen. Dit gaat om 0,2 fte/jaar voor project coördinatie en beheer en 1,8 fte/jaar voor trainingen en workshops. In het totaal worden jaarlijks dus 3,5 fte aan Vietnam en Eswatini besteed, waarvan 1,5 fte van Vechtstromen.

Deze 1,5 fte voor Vietnam en Eswatini zijn de geraamde jaarlijkse fte's voor 2021 en 2022, waarbij er vanuit is gegaan dat er geen trainingen en workshops meer gaan vervallen door de Corona crisis. De verwachting is dat de genoemde jaarlijkse fte's in 2023-2026 niet substantieel zullen veranderen.

De huidige jaarlijkse uitleen ligt iets onder de 0.5 fte. Omdat de meeste Blue Deal partnerschappen hun bezetting op orde hebben ligt het niet in de lijn der verwachting dat de vraag om uitleen van medewerkers nog substantieel zal stijgen

In de 1.0 fte/jaar voor buitenlandcoördinator zit ook 0,2 fte voor financiële en secretariële ondersteuning. Bij Vechtstromen is de functie van buitenlandcoördinator belegd bij een van de strategen. Bij de waterschappen die net als wij intensief betrokken zijn bij meerdere Blue

Deal partnerschappen is de functie van buitenlandcoördinator vergelijkbaar zwaar of zwaarder opgetuigd (tot 2 fte). Een beschrijving van het takenpakket van de buitenlandcoördinator is opgenomen in hoofdstuk 7.

Budget voor out of pocket kosten

Voor internationale samenwerking is een jaarlijks budget van €100.000 voor out of pocket kosten beschikbaar, dit is vastgelegd in ons beleid voor Internationale Samenwerking uit 2014. Dit budget is bijvoorbeeld bedoeld voor het op gang brengen van nieuwe activiteiten, het verrichten van werkzaamheden waar geen of slechts gedeeltelijk vergoeding tegenover staat of om het mogelijk te maken dat mensen een bepaalde periode bij ons kunnen doorbrengen.

Duiding van de geraamde inzet van middelen

Voor de periode 2021-2026 bestaat de jaarlijkse inzet aan middelen uit 3,0 fte voor de inzet van medewerkers en €100.000 voor de out of pocket kosten. De geraamde jaarlijkse inzet aan middelen voor de tweede fase van de Blue Deal (2023-2026) is dus gelijk aan de reeds begrote jaarlijkse inzet van middelen voor de komende twee jaren (2021-2022). Dit betekent dat voor 2023-2026 geen aanvullende middelen nodig zijn ten opzichte van de jaren daarvoor.

Hoe verhoudt deze inzet zich met die van andere waterschappen die trekker zijn van een of twee Blue Deal partnerschappen? Bij de twee waterschappen die op dit punt waarschijnlijk het best met ons vergelijkbaar zijn ligt de jaarlijkse inzet van medewerkers op 2,5 en 4 fte en bedragen de kosten voor het out of pocket budget €100.000 en €150.000 per jaar.

7. Organisatie

Buitenlandcoördinator

De buitenlandcoördinator is de spin in het web van internationale samenwerking. Onderstaande overzicht geeft een indruk van de taken van deze persoon:

- Het functioneren als vast aanspreekpunt en adviseur voor managementteam, portefeuillehouder en het dagelijks bestuur als het gaat om internationale samenwerking,
- Het zorgdragen voor de benodigde bestuursstukken met betrekking tot internationale samenwerking, zoals beleidsnotities, meerjarenagenda's en overzichtsmemo's,
- Regie voeren op de inbedding van internationale samenwerking in de organisatie, op programmaniveau, op organisatieniveau en op medewerkersniveau,
- Het op strategisch niveau onderhouden van relaties met de Nederlandse stakeholders van onze internationale samenwerking, zoals de Blue Deal, financiers, bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen,
- Het organiseren van bezoeken van buitenlandse delegaties aan ons werkgebied. DWA heeft een speciaal loket waar geïnteresseerde buitenlandse delegaties zich kunnen melden,
- Het organiseren van bezoeken van groepen buitenlandse studenten aan ons werkgebied, bijvoorbeeld van het ITC in Enschede of van IHE in Delft,
- Het verzorgen van presentaties over ons werk bij bezoeken van buitenlandse delegaties aan relaties uit ons werkgebied, bijvoorbeeld bij gemeenten en bij de UT,
- Het op strategisch niveau regie voeren op de samenwerking met onze buitenlandse partners in Vietnam en Eswatini,
- Het regie voeren op en meeschrijven aan nieuwe projectvoorstellen en financieringsaanvragen die we samen met onze buitenlandse partners ontwikkelen, bijvoorbeeld voor het Blue Deal programma, het NWB Fonds of het YEP programma,
- Het op strategisch niveau onderhouden van buitenlandse contacten, bijvoorbeeld op het hoogste niveau bij onze buitenlandse partners en hun stakeholders en bij de Nederlandse ambassades in onze partnerlanden.

Het moge duidelijk zijn dat de laatste drie taken gepaard gaan met de nodige reisbewegingen naar onze partnerlanden, of van onze buitenlandse partners naar ons. Naast de bovengenoemde taken is de buitenlandcoördinator ook lid van de werkgroep Internationale Samenwerking (WINTER) van de Unie van Waterschappen. Deze werkgroep is het ambtelijk voorportaal van de commissie internationale samenwerking (CINTER). Het is de taak van de werkgroep om de commissie in staat te stellen om bestuurlijke standpunten in te nemen op het gebied van internationale samenwerking.

Virtueel team

De buitenlandcoördinator heeft een virtueel team om zich heen van collega's die een deel van hun tijd besteden aan internationale samenwerking. Het betreft de coördinatoren van de twee Blue Deal partnerschappen, een adviseur projectbeheersing (administratie, rapportage, financiën), een subsidieadviseur (cofinanciering) en een adviseur communicatie. Zij geven samen op collegiale wijze vorm aan de internationale projecten.

Portefeuillehouder

De portefeuillehouder is lid van commissie internationale samenwerking (CINTER) van de Unie van Waterschappen. CINTER vormt de spil in het bepalen van gezamenlijke standpunten

op het gebied van internationaal beleid. Zij is hierin ook besluitvormend. Op enkele onderwerpen is zij adviserend richting het bestuur en de ledenvergadering van de Unie, ook is CINTER adviserend richting de stuurgroep van de Blue Deal.

Daarnaast is de portefeuillehouder beschikbaar om Vechtstromen te vertegenwoordigen in geval van internationaal bezoek aan het waterschap. Waar nodig is de portefeuillehouder eveneens beschikbaar om Vechtstromen en DWA in het buitenland te vertegenwoordigen.

Ontvangst van de nieuwe Vietnamese ambassadeur in de Vechtzaal op 21 september 2020

Bijlage: Quotes van externe stakeholders

Verantwoording

In de aanloop naar de agenda voor internationale samenwerking voor 2021-2026 zijn 13 externe stakeholder organisaties geïnterviewd. In de eerste plaats onze partnerorganisaties in het buitenland, en daarnaast de financiers van onze internationale activiteiten en de bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen uit de Nederlandse watersector waar we mee samenwerken ten behoeve van onze buitenland activiteiten.

Alle interviews zijn uitgevoerd aan de hand van vooraf toegezonden stakeholder specifieke vragenlijsten. Van de 15 uitgevoerde (groeps)interviews zijn 10 afgenomen door Anne Fleur Weusthuis, trainee Internationale Projecten bij Vechtstromen. De overige 5 zijn afgenomen door Anne Fleur en Jan van der Molen, de buitenlandcoördinator van Vechtstromen.

Oorspronkelijk waren de afgenomen interviews ‘alleen maar’ bedoeld om zicht te krijgen op welke doelen we goed en op welke doelen we minder goed hebben gepresteerd in de periode 2018-2020, en om aan de hand daarvan de agenda voor 2021-2026 te kunnen schrijven. Tijdens de interviews met het NWB Fonds en de Blue Deal, en ook met enkele van de bedrijven waar we in het buitenland mee samenwerken, kwam echter dusdanig veel positiefs op tafel dat de Vechtstromen interviewers het gevoel bekroop dat zoveel positiefs ongeloofwaardig op de lezers zou overkomen als de stakeholders niet zelf aan het woord gelaten zouden worden.

Dit was aanleiding om met quotes te gaan werken. In aanvulling op de quotes uit de interviews, is naderhand ook nog aan 6 niet geïnterviewde externe stakeholder gevraagd om een quote aan te leveren. Het gebruik van de quotes heeft dus een tweeledig doel, in de eerste plaats het illustreren van de resultaten van de interviews en daarnaast de lezer een zo compleet mogelijk beeld te geven. Voor alle quotes is toestemming gevraagd aan de betreffende stakeholder.

De quotes

Onderstaand worden de quotes gepresenteerd, gegroepeerd naar de doelen voor internationale samenwerking voor de periode 2018-2020 en ons voornemen om in de periode 2018-2020 mee te bouwen aan de professionalisering van DWA en het succes van de Blue Deal.

Kennis en kunde delen met landen in ontwikkeling

Tjeerd Dijkstra - programma coördinator van het Blue Dragon programma, en daarvoor projectleider van het samenwerkingsproject met SCFC in Ho Chi Minh City (Vietnam)

‘Bij de eindevaluatie van de samenwerking tussen DWA en het Steering Center for Flood Control heeft de toenmalige directeur van SCFC, de heer Nguyen Hoang Anh Dung, aangegeven dat het gebruik van het Nederlandse water governance model erg nuttig is geweest en SCFC een beter zicht heeft gegeven op de noodzakelijke institutionele en organisatorische doorontwikkeling. Dit is gebruikt om de behoeften ten aanzien van capacity building en training te bepalen, en om maatwerk trainingen te ontwikkelen. In de periode 2013-2018 heeft DWA op succesvolle wijze achttien trainingsweken voor SCFC verzorgd, hetgeen vanuit SCFC als zeer waardevol is ervaren aldus de heer Dung.’

Mr. Le Viet Dung - Adjunct rector Universiteit van Can Tho (Vietnam)

‘De Universiteit van Can Tho ligt centraal in de Mekong Delta en werkt samen met onderzoeksinstituten uit de hele wereld aan het behoud van de Delta. Waarom we dan ook DWA

nog gaan ondersteunen bij het Blue Deal programma? Omdat de Nederlandse waterschappen iets kunnen wat wij als onderzoeksinstituten niet kunnen, en dat is waterbeheer. Dit type peer-to-peer capacity building bestaat nog niet in de Delta en we verwachten er veel van, temeer van wege de ruime looptijd van het programma.'

Mr. Hoang Quang Huy - Resident manager van het Blue Deal programma en specialist hoogwater modellering van Royal Haskoning-DHV (Vietnam)

'Ik was blij van de adjunct-directeur van het Department of Agriculture in Can Tho, de heer Pham Truong Yen, te horen dat zijn departement gaat meedoen in de eerste trainingspool van het Blue Deal programma. Deze pool gaat anderhalf jaar duren en is gericht op asset management en beheer en onderhoud. Het departement van Can Tho gaat in deze pool samen met collega departementen uit twee andere provincies proberen tot duurzaam asset management voor de 45.000 hectare grote O Mon Xa No polder en ook andere irrigatie systemen te komen. Asset management loopt dus als een rode draad door de vijf trainingsblokken van deze pool.'

Mr. Doctor Hhlongwane - Voorzitter dagelijks bestuur van de JOO (Eswatini)

'Als vijf River Basin Authorities (RBA's) hebben we geen gemakkelijke start gehad. In de eerste plaats doordat decentralisatie van waterbeheer een proces is waarbij bij bepaalde mensen veel weerstand bestaat doordat ze macht verliezen. Daarnaast waren de RBA's ieder voor zich te klein om ooit efficiënt hun werk te kunnen doen. We hebben daarom de JOO opgericht, een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden voor alle vijf RBA's. Nu kunnen we voortgang boeken.'

Mr. Samson Sithole - Directeur ESWADE, de nationale ontwikkelingsmaatschappij van Eswatini

'Als ESWADE voeren we plattelandsontwikkelingsprojecten uit waarbij kleine arme boeren die alleen maar voor eigen gebruik gewassen telen gaan samenwerken in coöperaties. Deze coöperaties produceren voor de markt en krijgen via ons irrigatiewater. Het is de bedoeling dat zodra een coöperatie goed loopt, deze voor haar watervoorziening wordt overgedragen aan de RBA's. Doordat de RBA's in het verleden niet goed van de grond kwamen is er bij ons stagnatie ontstaan en kunnen we minder nieuwe coöperaties ontwikkelen. Wij zijn daarom blij dat de RBA's nu hun taken kunnen oppakken.'

Mr. Ncamiso Mhalanga – Directeur WaterAid in Eswatini

'WaterAid is een internationale NGO die actief is op het gebied van WASH (water, sanitatie en hygiëne). Wij ondersteunen de overheid bij het versterken van de WASH sector en ontwikkelen projecten waarbij de meest kwetsbare en gemarginaliseerde mensen toegang tot schoon water en sanitatie krijgen. Voldoende water en schoon water voor iedereen is van vitaal belang voor onze economische ontwikkeling en voor het behalen van de Sustainable Development Goals, in het bijzonder doel nummer 6. In geval van Eswatini is decentralisatie van het waterbeheer naar de River Basin Authorities de duurzame oplossing om iedereen in het land van water te voorzien. Maar we zien ook dat de ingezette decentralisatie een politiek weerbarstig veranderproces is waarin de RBA's, ondersteund door Vechtstromen, alle zeilen bij moeten zetten om de benodigde voortgang te realiseren.

Frans Coenen - onderzoeker & manager ICREP cursus, Universiteit Twente

'Vechtstromen kan de zogenaamde 'change agents' helpen hun positie te versterken, de mensen die de verandering in hun eigen land voor elkaar moeten zien te krijgen. Het is van groot belang om daarbij het individu niet uit het oog te verliezen. Investeer in deze mensen, ook als ze hier komen zodat ze plezier in hun werkzaamheden hebben en blijven houden.

Deze personen staan vaak onder hoogspanning, haal het beste uit deze mensen!’

Leanne Reichard - directeur business development Hydrologic, Amersfoort

‘Vechtstromen heeft een gelijkwaardige samenwerking met de lokale buitenlandse partners. Ik vind het mooi dat Vechtstromen zich bescheiden en kwetsbaar opstelt in de internationale samenwerking. Dat zorgt ervoor dat de samenwerking gelijkwaardig en respectvol is en haalt ook het beste uit de lokale professionals naar boven.’

Linking pin zijn voor de Nederlandse watersector

Enrico Moens - programma manager Climate Change Adaptation, adviesbureau SWECO.

‘In het kader van het opstellen van een adaptatie strategie voor Ho Chi Minh City in Vietnam heeft SWECO op een hele plezierige wijze samengewerkt met het waterschap. De deskundigheid en praktische ervaring van het waterschap bij ontwerp sessies voor het klimaatbestendig en water robuust maken van een tweetal pilot districten werd zeer gewaardeerd. Daarnaast is het Vietnamese team tijdens een studietour naar Nederland zeer goed ontvangen. Mooie promotie voor de Nederlandse watersector.’

Alwin Commandeur - Consultant Flood Resilience Asia Pacific, adviesbureau RH-DHV

‘We zijn al meer dan 35 jaar aanwezig in Vietnam, hebben een groot netwerk opgebouwd en hebben een goed begrip van het land. Door onze rol in de Blue Deal zijn we in staat om de relaties met de Vietnamese overheid in een relatief informele setting te versterken, wat uniek is. Het helpt om de uitdagingen waar de overheid en de provincies voor staan beter te begrijpen, waardoor we beter kunnen helpen in ons werk, maar ook om ons beter te positioneren voor volgende projecten.’

Agnes Maenhout - directeur Wateropleidingen, Nieuwegein

‘Vanaf 2009 werken we ook internationaal. In samenwerking met de waterschappen hebben we de Nederlandse bestuurs- en waterkennis optimaal kunnen vertalen naar praktische en toegepaste trainingen in Zuid-Afrika. De samenwerking is een sterke win win waarbij ook Eswatini een van onze klanten is. Onze lokale pied-a-terre in Zuid-Afrika opent de weg naar wateropleidingen voor het zuidelijke deel van Afrika.’

Joop Neinders - directeur IBTH in Boekelo & gastdocent Universiteit Twente

‘Voor de UT heeft het partnerschap met Eswatini extra cursisten opgeleverd. Voor mij persoonlijk heeft het opgeleverd dat ik rechtstreeks met een aantal belangrijke spelers binnen dit Blue Deal partnerschap heb gewerkt en we een super interessante tijd met elkaar hebben gehad. Daarnaast is afgesproken dat ik tot eind 2022 als consultant betrokken blijf.’

Alfred Geitenbeek - sales & marketing manager Eijkelpoort Soil & Water, Giesbeek

‘Vechtstromen heeft goed zicht op de lokale omstandigheden en het is prettig dat Vechtstromen niet de arrogantie heeft om alles zelf te willen weten en uit te voeren. Het is de kracht van Vechtstromen dat ze andere partijen met kennis ook betrekken bij hun werkzaamheden en daarmee samenwerken.’

Leanne Reichard - directeur business development Hydrologic, Amersfoort

‘De internationale samenwerking met Vechtstromen levert ons duurzame “embedding” in een land en een waardevol partnership op met Nederlandse en buitenlandse partijen. Daarnaast is het mooi dat we gelinkt zijn aan de Blue Deal, dat opent deuren voor ons die anders gesloten zouden blijven.’

Alfred Geitenbeek - sales & marketing manager Eijkelkamp Soil & Water, Giesbeek

‘Vechtstromen is transparant in haar internationale samenwerking, dat maakt het prettig om samen te werken. Vechtstromen is de verbinder, de spin in het internationale web en neemt een zeer proactieve rol in. Deze houding wordt zeer gewaardeerd.’

Stèphanie de Beer - eerste secretaris afd. Economische Zaken, Nederlandse ambassade in Pretoria. Eswatini ligt in het werkgebied van de Nederlandse ambassade in Pretoria (Zuid-Afrika)

‘Het is leuk om te zien hoe de samenwerking met het bedrijfsleven verder wordt ontwikkeld en hoe wij daar als ambassade bij kunnen assisteren.’

Halen van kennis en innovatieve ideeën

Tobias Renner - adviseur grensoverschrijdende samenwerking, adviesbureau RH-DHV

‘Bij de totstandkoming en implementatie van de grensoverschrijdende Vechtvisie is veelvuldig gebruik gemaakt van de ervaringen uit de samenwerking tussen Zuid-Afrika, Mozambique en Eswatini rondom de Incomati rivier. De in die periode opgedane kennis is vastgelegd in een handboek voor grensoverschrijdende samenwerking dat de afgelopen jaren wereldwijd in meer dan honderd landen is gedownload.’

Michael Kiehl - eerste Kreisrat Landkreis Grafschaft Bentheim, Nordhorn (Duitsland)

‘Op dit moment hebben we een goed functionerend Duits-Nederlands Grensoverschrijdend Platform voor Regionaal Waterbeheer (GPRW) dat bij de EUREGIO in Gronau is gehuisvest. Dit is een van de spin-offs van een bezoek van Vechtstromen en de Landkreis aan Eswatini.’

Laurent Umans - Water en klimaat expert, Nederlandse ambassade in Hanoi

‘In de Mekong Delta zijn volop mogelijkheden om eigen concrete en actuele dilemma’s als leergebied te kiezen, zoals het omgaan met verzilting of het omgaan met droogte. Daarnaast is de context voor het uitvoeren van projecten uiterst complex waardoor het erg lastig is om draagvlak voor projecten te bewerkstelligen. Mocht Vechtstromen van plan zijn om medewerkers op te leiden tot omgevingsmanager, dan zou de delta een uitermate nuttige leer-school kunnen zijn.’

Herman Havekes - hoogleraar Publieke organisatie van (decentraal) waterbeheer, Universiteit Utrecht

‘Nu de waterschappen in Nederland door fusies steeds groter zijn geworden kan de regionale representatie in de algemene besturen een punt van aandacht worden. In Nederland zijn we dit punt in de afgelopen twintig jaar uit het oog verloren, maar in Eswatini is hier recentelijk een leuk model voor gevonden waar we in de komende jaren het nodige van zouden kunnen opsteken als we dat willen.’

Bijdragen aan de bouw van DWA en de Blue Deal

Stèphanie de Beer - eerste secretaris afd. Economische Zaken, ambassade NL in Pretoria.

‘Door de Blue Deal is de rol van Buitenlandse Zaken gegroeid en is er meer samenwerking tussen alle partijen.’

Emilie Sturm - programma manager Blue Deal & coördinator DWA, Den Haag

‘Van de eenentwintig waterschappen is Vechtstromen een van de koplopers qua internationale samenwerking. Koplopers zijn in staat om verder vooruit te denken als het gaat om internationaal werk, ook op strategisch niveau.’

Bert van Boggelen - directeur NWB Fonds, Den Haag

‘De internationale activiteiten van Vechtstromen worden erg professioneel aangepakt, het is mooi om te zien hoe Vechtstromen bezig is op internationaal niveau.’

Jasper Luiten - programma manager NWB Fonds, Den Haag

‘Vechtstromen durft in hun overleggen met het NWB Fonds goed uitgesproken te zijn, ze laten duidelijk zien wat ze willen. De internationale projecten van Vechtstromen zitten dan ook goed in elkaar.’

Emilie Sturm - programma manager Blue Deal & coördinator DWA, Den Haag

‘Wat er beter zou kunnen? Dat bestuurders van waterschappen als Vechtstromen zich vaker en uitgesprokener positief uitspreken over internationale samenwerking. Dat vergroot het draagvlak binnen de waterschappen en het versterkt de positie van DWA in discussies met de beide ministeries uit de Blue Deal.’

Jasper Luiten - programma manager NWB Fonds, Den Haag

‘Wat ik Vechtstromen zou willen meegeven? Net als de andere waterschappen wil ik ook Vechtstromen meegeven om na te denken over wat haar bestuurders zouden kunnen bijdragen om het draagvlak van internationale samenwerking te vergroten, in de eigen regio en in de waterschapswereld.’